

Erdőgazdasági dolgozók javaslatai a második ötéves terv irányelveihez

Második ötéves tervünknek a párt és a kormány részéről közreadott irányelveit erdőgazdaságaink, erdészeti intézményeink dolgozói széles körben vitatták meg; népgazdaságunk fejlesztésének erdészeti feladataira vonatkozó elgondolásokkal élénken foglalkoztak, komoly felelősségtudattal bíralták azokat és számos javaslatot tettek a feladatok eredményesebb, végső kialakításához. Az irányelvek tervezete nem érte váratlanul az erdőgazdasági dolgozókat, mert azt teljesen összhangban állónak találták az immár kétéves erdőgazdaság-fejlesztési határozat alapelveivel.

— *A második ötéves terv irányelveiben lefektetett tennivalók* — állapították meg a nyugatbükki dolgozók — az 1040/1954. M. T. határozat célkitűzéseit hivatottak megvalósítani.

Ez a nézet uralkodott szinte valamennyi megbeszélésen. A határozat alapelveivel való azonosításnak megfelelően az irányelvek megvitatásakor azok gyakran már nem is vita tárgyaként szerepeltek, a vita gyakran nem csak az irányelvek célszerűségére vonatkozott, hanem az eleve helyesnek elismert célkitűzések legeredményesebb megvalósításának útjait kereste. A javaslatoknak is nagyobb része azokat a feltevéteket sürgeti, amelyek alapján az irányelvek akadálytalanul megvalósíthatók; intézkedéseket kezdeményeznek, amelyek intézményesen hátrítják el az irányelvekben megszabott feladatok végrehajtása előtt álló akadályokat.

Erdőgazdaságainkat a második ötéves terv időszakában kétségtelenül a *fásítás hatalmas méretű növekedése* állítja a legnagyobb feladat elé. A dolgozók ezt a feladatot valamennyien kifejezett örömmel és lelkesedéssel vállalják. A nyugatbükkiek azonban a megfelelő erdősítési terület hiányára mutatnak rá és ennek megszüntetése érdekében a helyi párt- és közigazgatási szervek bevonásával egységes tájrendezési terv elkészítésének szükségességét hangsúlyozzák. A gödöllőiek javasolják, hogy *rendeletileg kötelezzék a községeket parlagterületeik, gyenge minőségű legelőik beerdősítésére*. A fásítások végrehajtására vonatkozóan általános vélemény, hogy nagyobbarányú fásítás, erdősítési csupán erdőgazdasági kezelésben lehetséges. A kislalföldiek szerint a termelőszövetkezetek, közületek fásításai váltakozó eredményt mutatnak. Legjobbák a legeltetési társulatok fásításai — igen sok jól sikerült legelővédő fásítást láthatunk már —, legrosszabbak náluk az útmenti és a vasútmenti fásítások. A fásításoknak erdőgazdasági kezelésben való végrehajtására azonban a jelenlegi szervezetet többhelyütt gyengének tartják. A hajdúságiak rámutatnak arra, hogy az erdőnkívüli munkának fásítási felelősökkel történő végrehajtása nem megnyugtató megoldás, a budapestiek erdészeteként külön fásítási előadó beállítását javasolják azzal, hogy így a befektetett költségek felhasználásának eredményessége sokkal jobban biztosítható. Az északmátraiak erőteljesebb propagandát sürgetnek az udvarok, utcák, kertek, kálja stb. fásítása érdekében. Erősen növelné a keszthelyiek szerint az egyéni fásítási kedvet, ha a belterületi fásításhoz gyümölcsfasuhángokat tudnánk rendelkezésre bocsátani. A soproni tanulmányi erdőgazdaság dolgozói megfelelő tervszerűség megvalósítását javasolják a fásítási munkában és ehhez részletesen kidolgozzák a legegyszerűbb metodikát.

Egyre többen sürgetnek intézkedést a *meglévő fásítások védelmére és szakszerű gondozására*. Az Erdőterv dolgozói különösen az útmenti fásítások szakszerű ápolásának és kitermelésének intézményes biztosítására hívják fel a figyelmet.

Az üzemi erdőtelepítések és fásítások vitájában eltérnek a vélemények az egy hektárhoz szükséges munkamennyiséget illetően. A soproniak — az erdőgazdaság, a főiskola és egyéb intézmények — a Központi Vezetőséghez intézett előterjesztésben a lerögzített 1,6 ha-nyi munkát túlzottan feszítettnek tartják és 1,8 ha-t javasolnak. A kislalföldiek ezzel szemben büszkén állapítják meg, hogy az *első ötéves terv* időszakában az 1 ha-ra előírt 1,3—1,5 ha-nyi munka volt szükséges 1 ha eredményes erdősítéshez és ezt a számot a második ötéves terv időszaka alatt is tartani kívánják. A soproniak az 1 ha-ra előírt 10 000 db körüli csemeteszám felülvizsgálatát javasolják azzal, hogy a telepítés költségtöbblete így megtérül az ápolásoknál a gyorsabb záródás következtében. Az erdősítésekre legnagyobb veszélyt jelentő cserebogárkárosítás megszüntetése érdekében szinte egyöntetűen a biológiai védekezésre hívják fel a figyelmet és a fácán elszaporítását javasolják.

Az erdőtelepítések előtt minden esetben megfelelő termőhelyfeltárást javasolnak a szombathelyiek. Többen javasolják a négyzetes telepítést, hogy a szükséges talajápolás megfelelően gépesíthető legyen és különösen a budapestiek hangsúlyozzák,

hogy az ültetést időberben kellene végeztetni. A pilisiek, a zemplénhegységek az ékásos ültetés elterjesztésére, a Szy-kapa, ültető-pálca használatára hívják fel a figyelmet. A délzalaiak a *vegyszeres gyomirtást* sürgetik. Az erdősítéseknek vad elleni megvédésére „villanypásztor” alkalmazását javasolják a délzalaiak és a dunaártériek.

A kopárok fásításának nehéz feladatát szintén örömmel vállalják dolgozóink, de szükségesnek tartják, különösen az északmátraiak, a zemplénhegységek, a pilisiek, hogy a fásítással kapcsolatban biztosítható legyen a műszaki talajvédelem munkáinak elvégzése és hogy rendelkezésre álljon az ehhez szükséges költségkeret is.

A megfelelő erdősítési, fásítási anyag termelése érdekében a szombathelyiek a maggyűjtésnek üzemi munkában való megoldását vetik fel a ielenlegi vállalkozói végrehajtás helyett. Sürgetik a magasabb fákról való meggyűjtés megoldását; a sárváriak tolólétrák szerkesztését és gyártását kérik, hogy legalább az erdőszélen álló, magtermelésre kijelölt fenyők tobozai összegyűjthetők legyenek.

Az irányelvek vitája során erdőgazdaságaink dolgozói egyöntetűen helyesléssel fogadták azt az elvet, hogy a *kitermelhető famennyiség állandó növelésének alapját elsősorban a vágásterületek újraterelítéssel és a fadlomány összegyűjtésével, minőségének tervszerű javításával kell biztosítani*. A vágásterületek újraterelítésében kivétel nélkül a természetes felújítás arányának emelésére törekednek az erdőgazdaságok. Ez egyben a helyes fajösszetétel kialakításának is egyik módja. A nyugatbükkiek a tölgy és a bükk fennmaradását, helyes arányának kialakítását a szakszerű nevelővágások útján látják biztosíthatónak. A bükk által elfoglalt terület csökkentésének megállapítására a szombathelyiek minden elegendes és elegendetlen bükkösre a helyi adottságokhoz alkalmazkodó véghasználati előírást adnak és javasolnak. *Alapokmány* szerkesztését javasolják a soproniak minden tisztításhoz is, amelyben a jövő állományát kialakító tervezés és a végrehajtás leírása írásban kerüljön rögzítésre. A budapestiek a tisztítási béreknek tájanként a munkaerőhelyzettől függő megállapítását javasolják, hogy ezt a munkát mindenütt időben végezhessék el. A munkaerőkérdés megoldására a keszthelyiek az erdőnevelés gépesítését javasolják és erre a megfelelő gépet már kialakultnak is látják. Egyre nagyobb figyelem tapasztalható a *törzsek felnyesése* iránt. Sürgetik ezt a dunaártériek, a szombathelyiek pedig eddigi gyakorlatukat most valamennyi erdészetiükre kiterjesztik és főként erdeifenyő állományokban javasolják a véghasználatig fenntartandó fáknek 8—12 m-ig való felnyesését.

A fakitermelés mennyiségére vonatkozó irányelvet soproni erdészeti szakembereink felülvizsgálandónak tartják. Megítélésük szerint az állami erdőkre vonatkozó 3 millió m³ helytálló, az egyéb erdőkre és fásításokra előirányzott 300 000 m³ ellenben magasnak látszik és ezt a számot valamennyi üzemterv elkészülte után felülvizsgálni javasolják. *Az irányelvekben előirányzott iparifakihozatalnál pedig lényegesen több látszik elérhetőnek*. A tűzifa terhére adott túlteljesítési lehetőség és a gépi fagyártmánytermelés, a tűzifának szalagon vagy körfűrészben való feldolgozhatósága igen sokat lendített az iparifakihozatalnak már eddig is szépen ívelő vonalán. A zemplénhegységi erdőgazdaság 38 százalékot ért el az első öt éves terv időszakában és ezt 54 százalékra kívánja fokozni a második öt éves tervben; a mecsekiek kihozatala ma 43 százalék és ezt a második öt éves terv időszakában is biztosítani tudják. Soprontól Szegedig mindenütt sikerrel alkalmazzák, vezetik be és terjesztik ki a tűzifának géppel fagyártmányokká való feldolgozását. A lehetőségek kézenfekvőek, de erdőgazdaságaink gyakran nem tudják, hogy mit is gyártsanak. Ezért javasolják a sárváriak, hogy időnként rendszeres tájékoztatást kaphassanak a faimport alakulásáról. Helytelenítik a magasbakonyiak az iparifakihozatal elbírálásának gyakorlatát, amely szerint *ma a gyakran alacsonyra tervezett kihozatal túlteljesítését jutalmazzuk, ahelyett hogy az eleve magasra tervezett kihozatal teljesítését részesítenők előnyben*.

A tűzifa továbbfeldolgozása érdekében a kisalöldiek a *tűzifaszabvány lazítását* javasolják. Az 1 m-es darabokra való hosszolás mellett gyakran 40—60 cm-es jó minőségű anyag kerül eltüzelésre. Szükségesnek látják ehhez, hogy az értékesítést részben maga az erdőgazdaság bonyolítsa le. A hullámtéren lévő erdeikből kikerülő, évente mintegy 27 000 m³-t kitevő vékony és alacsony fűtőértékű anyagnak feldolgozására *Győrött vagy Komáromban farestlemezgyár létesítését javasolják*.

Több javaslat vonatkozik a fakitermelés bérezésére és a fakitermelők részére adott tűzifa juttatási módjának megváltoztatására. Javaslatot tesznek a *fakitermelési munkák szakmunkává nyilvánítására*; a keszthelyiek a fakitermelési bérek emelése mellett nagyfokú rugalmasságot javasolnak biztosítani az erdőgazdaság részére az egyes munkahelyeken a teljesítménybérek megállapítása tekintetében. A szombathe-

lyiek a prémium-feltételek módosításával javasolják érdekeltté tenni a dolgozókat az anyagtakarékos és jó minőségű termelésben. Többen javasolják az ágfával és a tuskóval kapcsolatos visszaélések megszüntetésére az eddigi tűzifajárandóság helyett dorong- vagy egységes tűzifa vásárlási lehetőségének megadását. A zemplénhegységek nagy vágásokban szerzett tapasztalataik alapján mindenütt bevezetik és bevezetésre javasolják a *fahasználati alapokmányt*. A nem állami kezelési erdőkben a szakszerű termelőmunka érdekében a szombathelyiek ezeknek az erdőknek szövetkezetbe tömörítését javasolják, hogy nagyobb területen, egy tömegben kerülhessen az előirányzott fatömeg kitermelésre.

A mellékhasználatok terén a *mezőgazdaság, a legeltetés és a vadászat* foglalkoztatta leginkább a vitában résztvevőket. A keszthelyiek javaslatot tettek az erdőgazdaságoknak a kenyérgabona termelés kötelezettsége alóli mentesítésére. Az erdei legeltetés megszüntetése érdekében a nyugatbükkiek javaslatot tettek *egyes erdőknek állandó jelleggel legeltetésre történő kijelölésére*. A vadgazdaságot illetően a nagyvadas területeknek erdőgazdasági kezelésbe való vétele mellett foglalt állást minden erdőgazdaság. Az északmátraiak felvetették, hogy a vadászbrigádok a jövőben ne területet béreljenek, hanem meghatározott vadlövési lehetőséget kapjanak.

A *fogatgazdaságok kérdése* sok erdőgazdaságnál felvetődött. A fogatlétszám csökkentése helyett az északmátraiak a lófogatok egy részének olcsóbb fenntartási költségű ökörfogatokra való kicserélését javasolják. A fogatlétszám csökkentése ellen foglaltak állást a kisalföldiek. Rámutattak arra is, hogy a hátsólovat, a fogatot, az irányító és ellenőrző munkában nem pótolja a motorkerékpár. A közelítésben a jelenlegi traktorok nem pótolják a lovat, — állapították meg a keszthelyiek — és *javaslatot tettek egy közelítésre alkalmas traktortípus megszerkesztése tekintetében*.

A közelítés és szállítás érdekében erdőgazdasági dolgozóink a javított földutak alkalmazását sürgetik; kiterjedt gyűjtőtűt hálózatra van szükségünk, ezért a soproniak valamennyi erdészetnek egyszerű útkarbantartó gépekkel — vágóélekkel és hengerekkel — való ellátását javasolták. Sok panasz hangzott el az utak és épületek karbantartása, illetve a felújítási és karbantartási hitelkeretek elégtelensége miatt. Az Erdőterv dolgozói javaslatot tettek az utak, épületek felújításának és karbantartásának alapvető rendezésére.

A gépesítés jelentőségét ma már minden erdőgazdasági dolgozónk felismerte. — *A gépesítés a leghatásosabb eszközünk a termelési rend és fegyelem megteremtésére* — állapították meg a kisalföldiek. A gépeket megszerették és mindenhol kövelelik már. A keszthelyiek tuskókiemelő gépeket és egyszerű motorfűrészeket kérnek. A sárváriak a felterhelés gépesítését sürgetik, minden erdészetet daruval javasolnak ellátni. A nyugatbükkiek gyorsan telepíthető drótkötélpályákat kérnek, gépeket az ültetéshez, a csemetekiemeléshez. A zemplénhegységek az adminisztrációt kívánják gépesíteni csehszlovák mintára és a nagyobb munkahelyeket rádió adóvevő készülékekkel javasolják felszerelni. Gyakran foglalkozott a vita a gépkocsiszállítás ügyével. A sárváriak azt javasolták, hogy a *gépkocsi-szállítás kerüljön az erdőgazdaságok hatáskörébe*, a szállító vállalat pedig foglalkozzék behatóbban a gépjavítással. A munkáshelyezések megoldása érdekében többen sürgették *lakókocsik* beszerzését, a szombathelyiek több lakókocsihoz konyhakocsi beállítását is javasolták. A gépesítés további sikere érdekében a szombathelyiek javasolták a *szakoktatásban a gépesítéssel összefüggő ismeretek nagyobb mértékű oktatását*.

Az irányelvek megvitatásakor gyakran került szóba az erdőgazdasági személyzet anyagi ellátottsága. Több javaslat született az erdőn lakó kerületvezető járandóságainak rendezésére, a földilletménynek a pedagógusokéhoz hasonló rendezése, a kerületvezetők szakmai továbbképzésére, az egyenruhára, a szolgálati fegyverre. Több erdőgazdaságban merült fel *külön erdőőrzési szervezet* beállításának gondolata.

Külön foglalkozott az irányelvek megvitatásával az *Országos Erdészeti Egyesület*. Elnökségéhez számos vidéki csoport küldött javaslatokat. Ezeket az elnökség összegyűjtve bocsátotta a Főigazgatóság rendelkezésére. A javaslatokban különösen az *egyre nagyobb mértékben jelentkező talajpusztulás megakadályozásának népgazdasági jelentőségére hívja fel az Egyesület a figyelmet* és javasolja komplex talajvédelmi intézkedések felvételét a népgazdasági tervbe. Figyelmeztet az Egyesület a nem állami kezelési erdők szakszerű kezelése megoldásának elodázhatatlanosságára. Végül rámutat arra, hogy erdőrendezésünk tulajdonképpeni feladatát még nem oldja meg; javasolja az erdőrendezési szervezetet ezért a második ötéves terv időszakában úgy kiépíteni, hogy alkalmassá váljék azoknak a feladatoknak elvégzésére, ame-

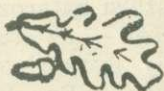

lyeket a jövőben állandóan el kell látnia a belterjes erdőgazdálkodás folyamatos, részletes megtervezése és az erdőgazdasági bővített újratermelés megvalósítása érdekében.

**

Erdőgazdasági dolgozóink javaslatait most a Főigazgatóságon behatóan tanulmányozzák. Nagyrészt ezeknek a felhasználásával készülnek majd az új népgazdasági terv végleges és részletes előírásai. A legdemokratikusabb formában az ország igazi gazdája, maga a nép alakítja ki ezeket. Végtelenül megtisztelő ebben a munkában résztvenni és felemelő érzés lesz küzdeni a közösen kialakított feladatok megvalósításáért.

Jérome René

A fahasználó erdőgazdaságok favágatási tervének ellenőrzéséről

S A L I E M I L főosztályvezető

A favágatási terv az erdőgazdaságok munkáját szabályozó éves tervnek egyik legfontosabb szakmai alapterve. Jóságától nagyban függ az erdőgazdaságok tervszerű munkaerő-, hitel- és energiagazdálkodása, minthogy a fakitermeléssel kapcsolatos költségek az erdőgazdaságok költségeinek mintegy kétharmadát adják. A favágatási terv jóságától függ, hogy a népgazdaság egyes ágainak faanyagellátása tervszerű-e vagy sem; nagy a hatása a faimport tervszerű bonyolítására. Ugyanakkor a favágatási terv egyik része az erdőgazdasági újratermelés tervének is, mert a kitermelésre kerülő fatömegnek mintegy egyharmada nevelővágásokból, egy negyede pedig felújítóvágásokból származik.

A favágatási tervvel szemben támasztott követelmények biztosítása érdekében hozta az elmúlt évben az Országos Erdészeti Főigazgatóság Kollégiuma azt a határozatot, hogy az 1956/57. gazdasági évre készülő favágatási terveket az erdőgazdasági termelés mindennapos gondjaitól bizonyos mértékig független szerv, az Állami Erdőrendezési Intézet ellenőrizze az ún. fahasználó erdőgazdaságoknál, tehát a legnagyobb fatömeget kitermelő erdőgazdaságoknál. Ez az intézkedés csak egyike azoknak az intézkedéseknek, amelyeket az OEF a favágatási tervek minőségének a megjavítása érdekében tett. Igen intenzíven folyik pl. az Erdészeti Tudományos Intézetben a kutatómunka a favágatási terv készítése jobb, fejlettebb módszereinek a kialakítása céljából.

Az Állami Erdőrendezési Intézetnek a favágatási terv ellenőrzésével kapcsolatos jelentése, adatai azt mutatják, hogy a legtöbb erdőgazdaság ma már a súlyának, fontosságának megfelelően foglalkozik a favágatási tervvel, másutt azonban vannak még olyan hiányosságok, amelyeket megismételni nem szabad. A következőkben elsősorban ezeket a megszüntendő hiányosságokat tárgyaljuk, mégpedig a munka megjavításához szükséges intézkedésekkel együtt.

A favágatási terv készítésének vannak olyan alapelvei, amelyek különösen nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy a favágatási terv a különböző igényeknek megfelelhessen. Gyakran teszik azt az észrevételt, hogy a favágatási terv készítésekor az erdőművelési követelményeket nem veszik figye-